

Regeringskansliet  
Justitiedepartementet  
[ju.po@regeringskansliet.se](mailto:ju.po@regeringskansliet.se)

## EU-kommissionens förslag till ändringar i EU:s vapendirektiv

Diarienummer Ju 2015/09714/PO

### Sammanfattning

Remissen avser EU-kommissionens förslag till ändringar i EU:s vapendirektiv. Det är alltså inte i nuläget fråga om att implementera ett direktiv i nationell rätt. Förvaltningsrätten i Malmö har därför huvudsakligen fokuserat på konsekvenserna av de föreslagna ändringarna på ett övergripande plan.

Förvaltningsrätten i Malmö är generellt sett positiv till en översyn av direktivet. Mot bakgrund av syftet att förhindra att skjutvapen används vid terroristbrott och grov brottslighet får det anses angeläget att förstärka de gemensamma reglerna för vapeninnehav inom EU samt öka möjligheten till kontroll och informationsutbyte. Förvaltningsrätten ser förslagen om EU-gemensam märkning och registrering av skjutvapen samt gemensamma tekniska standarder för deaktivering av skjutvapen som positiva och ändamålsenliga.

Förvaltningsrätten ställer sig dock tveksam till bl.a. de föreslagna bestämmelserna om standardiserade läkarundersökningar, överförande av vapen i kategori B.7 till kategori A vapen samt generella femåriga tillstånd. Även om förslaget inte kommer att påverka EU:s budget kommer det – bl.a. på grund av de tidsbegränsade tillstånden – att innebära ökade kostnader för medlemsstaterna. För Sveriges del innebär även de föreslagna ändringarna i vissa hänseenden långtgående konsekvenser för enskilda. Förvaltningsrätten vill särskilt belysa följande frågor.

### Synpunkter

#### *Tidsbegränsning av samtliga tillstånd*

Beträffade den föreslagna femåriga generella tillståndstiden finns anledning att ifrågasätta om det är proportionerligt att införa en tidsgräns även för sådana vapen som används för jakt och sportskytte. Att endast tillåta tidsbegränsade till-

stånd kan på goda grunder antas medföra en kraftigt ökad handläggningsbörda och ökade kostnader för Polismyndigheten samt långa väntetider för den enskilde, då Sverige har ett mycket stort antal licenser för jakt och sportskytte. En sådan lösning som redan tillämpas i nuvarande svensk vapenlagstiftning, där skillnad görs mellan olika vapenslag (se 2 kap. 6 a § vapenlagen), bör vara tillräcklig även fortsättningsvis. Rätten ställer sig vidare frågande till effekten av att tillämpa tidsbegränsade tillstånd även på organisationer, särskilt institutioner som anlägger kulturella och historiska aspekter på vapen, såsom museer. Museivapen är redan tillståndspliktiga enligt svenska vapenlag. Det torde vidare vara mycket sällsynt att vapen som förvaras av museer används i sådana syften som de nu föreslagna ändringarna i direktivet är tänkta att motverka.

#### *Destruering av vapen som tillhör och kommer att tillhöra kategori A*

Förvaltningsrätten ställer sig vidare frågande till om det är proportionerligt att de museivapen som kommer att tillhöra kategori A (även nuvarande kategori B.7 som överförs till denna kategori genom förslagets artikel 1 p. 13) ska destrueras. Det saknas underlag som tyder på att museivapen missbrukas i sådan utsträckning att det kan rättfärdiga att sådana skjutvapen som kan anses ha ett kulturellt värde förstörs. Det är vidare oklart vem som ska bära kostnaderna för detta och huruvida de föreslagna reglerna är förenliga med rätten till egendom och rätt till ersättning vid expropriation (jfr 2 kap. 15 § Regeringsformen och artikel 17 i EU:s rättighetsstadga).

Samma problematik kan komma att uppstå beträffande enskilda personer som idag innehar sådana skjutvapen som nu omfattas av kategori B.7, men som kommer att överföras till kategori A. En stor del av dessa vapen är typiska jakt- och sportskyttevapen. De föreslagna bestämmelserna kommer att få långtgående konsekvenser för såväl enskilda tillståndshavare som föreningar som bedriver den typen av verksamhet. Enligt förvaltningsrättens mening skulle det vara önskvärt med en konsekvensanalys över hur dessa verksamheter kommer att påverkas.

#### *Klassificering av vissa halvautomatiska skjutvapen*

Bestämmelsen om ”halvautomatiska skjutvapen för civilt bruk som liknar vapen med automatisk mekanism” (förslagets artikel 1 p. 13) är otydlig till sin utformning, då det inte framgår hur denna klassificering ska göras. Förvaltningsrätten anser att den innebär ett stort mått av godtycklighet. Vidare borde det rimligtvis vara funktionen och effekten av skjutvapnet som ska vara avgörande och inte dess utseende.

#### *Läkarundersökningar*

Förvaltningsrätten ställer sig tveksam till bestämmelsen om standardiserade läkarundersökningar för utfärdande och förnyande av tillstånd. Bestämmelsen är otydlig då det inte framgår vilken typ av läkarintyg som åsyftas och inte heller om det krävs någon särskild läkarkompetens – är det fråga om en undersökning av det fysiska hälsotillståndet eller krävs en psykologisk utvärdering?

Det framgår vidare inte vem som ska stå för kostnaden för läkarundersökningen och inte heller hur gammalt intyget ska få lov att vara. Beträffande organisationer som innehar tillstånd och institutioner som anlägger kulturella och historiska aspekter på vapen är det även oklart vem som är tänkt ska genomgå den standardiserade läkarundersökningen. Förvaltningsrätten vill i detta sammanhang framhålla den svenska regleringen som kräver att läkare måste anmäla till Polismyndigheten om de bedömer att en patient av medicinska skäl är olämplig att inneha skjutvapen (6 kap. 6 § vapenlagen).

#### *Utökad informationsutbyte mellan medlemsstaterna*

När det gäller det föreslagna informationsutbytet mellan medlemsstaterna anser Förvaltningsrätten i Malmö att en sådan möjlighet är önskvärd. Det framgår emellertid inte vilket underlag som kommer att finnas tillgängligt i registret; ett beslut om avslag kan antas innehålla information som är känsligt ur ett integritetsperspektiv, särskilt om tanken är att också information från de standardiserade läkarundersökningarna ska ingå i underlaget. För att försäkra att integritetskänslig information inte röjs i onödan eller på ett otillbörligt sätt finns det även andra aspekter kring det EU-gemensamma registret som bör konkretiseras, exempelvis när sökningar ska få lov att göras, vilka myndigheter som ska vara behöriga att göra sökningen samt utifrån vilka sökparametrar som ska vara tillåtna. Det bör även undersökas hur en registreringsdatabas på EU-nivå förhåller sig till svenska bestämmelser i offentlighets- och sekretesslagen.

#### *Implementeringstid*

Slutligen ställer sig förvaltningsrätten frågande till om medlemsstaterna kommer att ha en faktisk möjlighet att inom tre månader från offentliggörandet i EUT implementera de författningsändringar som är nödvändiga för att följa direktivet. Förvaltningsrätten bedömer att förslaget kommer att kräva omfattande ändringar i de svenska nationella reglerna, varför tre månader framstår som alltför kort tid.

---

Detta remissyttrande har beslutats av t.f. rådmannen Alexander Warnolf. I handläggningen har även föredragande juristen Joanna Nilsson (föredragande) deltagit.

Alexander Warnolf

Joanna Nilsson